

**Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә
укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган
мәктәп туры олимпиада биремнәре
2021-2022 уку елы, 11 нче сыйныф**

**Олимпиадные задания школьного тура по татарскому языку для
общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (для
изучающих татарский язык).
2021-2022 учебный год, 11 класс**

*Максимальный балл –107 б.
Время выполнения – 120 минут*

**1. Прочитай текст, назови (2 б.), вместо многоточий допиши пропущенные
слова (по 2 балла =16 баллов) и**

Тукай дөнъяда 27 яшькә кадәр ... яшәде, ләкин ул ... гомерен дә зур итеп,
мәгънәле итеп үткәрде. Ижтимагый һәм ... тормышта ул катнашмаган бер генә өлкә
дә булмагандыр.

Барыннан да бигрәк ул яза. Әйтерсең лә, гомеренең кыска, вакытының ...
икәнән тоеп, уйлаганын әйтеп бетерергә ашыга. Татар әдәбиятының ... фондына
кергән “Шүрәле”, “Су анасы”, “Кисекбаш” әле бүген дә композиторлар, рәссамнар,
драматурглар ижатына, опера һәм балет артистларына илһам биреп тора.

Безнең әдәбиятта Тукай ... биек бер тау булып күтәрелеп тора. Чөнки Тукай -
үз халкының ... байлыгы чагылышы ул. Тукайның тормышы – күз яшьләре белән,
фикер һәм жыр белән ... тормыш. Тукай яши, яшәячәк.

(Г.Ахунов)

напиши ответы на вопросы (по 2 б., макс. б. -10)

- 1) Тукай кайда туган, кайларда яшәгән? Шул турыда нәрсәләр беләсең?
- 2) Ни өчен шагыйрьнең гомере кыска булган?
- 3) Тукайның тормышы нинди сүзләр аша бирелә?
- 4) Ул нинди жанрларда ижат иткән?
- 5) Тукай татар операсы һәм балеты тарихында нинди роль уйный?

Макс. балл – 28.

2. Из слов составь предложения (по 2 б., макс.б. -10).

1).Инсаф, спорт, мәктәпнең, беркөнне, залында, тапты, телефоны, кесә. 2). халкының, сабантуй, иң, татар, бәйрәме, яраткан. 3). һәйкәл, Кремле, Казан, тарихи. 4). музей, авылында, ачылган, 1979 нчы, Тукай, Кырлай, елда. 5). урманчы, кирәк, өчен, яратырга, булыр, чын, табигатьне

№	Предложения	Макс.кол-во баллов - 10	Баллы
1.		2	
2.		2	
3.		2	
4.		2	
5.		2	

3. Переведи на татарский язык и запиши (по 3 б., макс. – 15 б)

1. Елабуга – старинный городок в Татарстане 2. Здесь родились: кавалерист-девица Н.А.Дурова, художник И.И.Шишкин, известный ученый психиатр В.М. Бехтеров, маршал Советского Союза Л.А. Говоров и другие известные люди. 3. Эта земля хранит память об отрядах Емельяна Пугачева, о писателях А.Н.Радищеве и В.Г.Короленко, о командире гражданской войны В.И. Чуйкове. 4. В Великую Отечественную войну Елабуга послала на фронт тысячи бойцов. 5. Елабуга включена в число исторических городов.

№	Предложения	Макс.кол-во баллов - 15	Баллы
1.		3	
2.		3	
3.		3	
4.		3	
5.		3	

4. Образуй новые слова из корня куз с помощью аффиксов (по 2б. за каждое слово, макс. б. - 14).

Куз +... =,

5. Выберите и вместо многоточия ставьте фразеологизм (2б.).

Әни пешергән бәләш ... булган.

- 1) сүзсез калырлык
- 2) йөз чөерерлек
- 3) баш әйләнерлек
- 4) телне йотарлык

6. Найди грамматический правильное продолжение предложения (2 б.)

Яңгыр ява,

- 1) ләкин без бернәрсә белмибез.
- 2) шунда кичә башланды.
- 3) шул вакытта кыш та житте.
- 4) шулай да без юлга чыктык.

7. Вместо многоточия вставь подходящее падежное окончание (4 б.).

- 1) эш... дәвам итәргә
- 2) эш... ярдәм итәргә
- 3) эш... игътибар итәргә
- 4) эш... кайтып китәргә

8. В какой последовательности нужно расставить предложения, чтобы получился текст? (макс.б.- 4)

А) Ашый торган ризыкта витаминнар булуы бик мөһим.

Ә) Һәркем сәламәт булу өчен тырышырга тиеш.

Б) Шуңа күрә кешеләр ит тә, сөт ашамлыклары да, яшелчәләр дә, жиләк-жимеш тә ашарга тиеш.

В) Сәламәт булырга теләсәң, иң беренче чиратта яхшы тукланырга кирәк.

- 1) Ә, В, Б, А
- 2) В, Ә, Б, А

3) Ә, В, А, Б

4) В, Ә, А, Б

9. Решай и запиши ответы логических задач на татарском языке (по 4 б. , макс.б. – 8).

1. Дүрт малай спорт белән шөгыйльләнә: йөзү, йөгөрү, сикерү, тимераякта шуу. Исемнәре: Марат, Илдар, Гали, Васил. Васил тимераякта шумый, Гали йөзү һәм тимераякта шуу белән шөгыйльләнми, ә Марат йөгөрешче. Кем нәрсә белән шөгыйльләнә?
2. Ике малай гитарада, бер малай мандолинада уйнарга өйрәнә. Вәкил һәм Камил, шулай ук Камил һәм Фоат төрле уен коралларында уйный. Кем нәрсәдә уйный?

№	Предложения	Баллы (макс.) (8)	Сумма (фактич.) ()
1.		4	
2.		4	

10. Составь рассказ из 8-10 предложений по теме “Минем тормышымда интернет” (макс. -20 б.).